

КВАРТАЛЕН е-БИЛТЕН

ВОВЕД

МИЛКА ТОДОРОВА,
ГЛАВНА ИЗВРШНА ДИРЕКТОРКА
И ПРЕТСЕДАТЕЛКА НА УПРАВЕН
ОДБОР НА УНИ БАНКА АД СКОПЈЕ

Поврзана сум со Македонија и УНИ банка уште од 2011 г. како член на Надзорниот одбор, а од март 2019 г. како член на Управниот одбор, а потоа и како претседател на одборот. Ако треба накратко да го определам овој период од мојот живот, би кажала - исклучително интересно и динамично! Овој период беше исполнет со предизвици произлезени од значајни глобални настани, кои нас како менаџери на банките нè поставија на тест, но и ни дадоа чувство на создавање историја.

Пандемијата, прекилот на синџирите на снабдување, конфликтот во Украина, зголемувањето на цените на енергентите, порастот на инфлацијата, зголемувањето на каматните стапки првпат по 10 години, сето тоа бараше од нас, менаџерите на банките, да преземеме вонредни акции и брзи мерки – грижа за здравјето на вработените, обезбедување континуитет на услугите на клиентите, да им излеземе во пресрет на кредитокорисниците кои наидуваа на проблеми во различни ситуации, вешто балансирање на активата и пасивата и внимателно управување со ризиците. Во услови на динамично променливо опкружување, непрекинато се трудевме да го обезбедиме најдобриот пристап и најдобриот модел за управување на нашите банки и да продолжиме со приспособување во услови на континуирани промени.

Ако до пред пет години проектирањето за движењето на економијата и финансиите за следните 2-3 години се базираше на сигурни претпоставки, сега е тешко да се даде сигурна прогноза за следната година, а нашите пресметки изгледаат точни само за следните 3 месеци.

Но, секој предизвик нè прави посилни и пообучени и нè поттикнува да го дадеме својот максимум, а истовремено претставува можност и потенцијал да научиме нови нешта, да се менуваме и приспособуваме, да нудиме сè подобри, побрзи и полесни услуги и нови производи. УНИ банка е првата банка во Македонија која на финансискиот пазар нуди можност за инвестирање во инвестициско злато, предлага нови начини за штедење, а во исто време го развива финансискиот пазар со воведување на првата перпетуална обврзница на македонскиот пазар. Исто така, како општествено одговорна компанија која има цел да го намали негативното влијание врз животната средина, активираме фотоволтаична централа на нашата административна зграда.

Убедена сум дека банкарскиот сектор во Македонија ќе продолжи да се справува со предизвиците на сегашноста и да ја испишува несомнено возбудливата иднина. Во таа насока, улогата и поставеноста на МБА преку своите членови кои се големи професионалци и успешни луѓе придонесуваат за стабилност на банкарскиот сектор и негово приспособување на економските случувања. ■

Со почит,
Милка Тодорова
претседателка на УО на УНИ банка АД Скопје

**Македонска банкарска
асоцијација**

е асоцијативна членка на
**Европската банкарска
федерација**

Содржина:

- **ВОВЕД**

- **Милка Тодорова,**
претседателка на УО
на Унибанка АД Скопје

- **ЗБОР ИМА**

- **Наташа Андреева,** директорка
на Дирекцијата за финансиска
стабилност и макропрudentна
политика НБРСМ

- **ВО ФОКУС**

- **Весна Трајковска,**
претседателка на АЦИ
Македонија ЗФП

- **СОРАБОТКА СО**

- **Франкфуртската школа**
за финансии и менаџмент
– претставување на проектот
MiCreS

- **РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ**

- **ЕДУКАТИВНО КАТЧЕ**

- **КОРИСНИ ЛИНКОВИ**

НАТАША АНДРЕЕВА,
ДИРЕКТОРКА НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ФИНАНСИСКА
СТАБИЛНОСТ И МАКРОПРУДЕНТНА ПОЛИТИКА НБРСМ

Макропрудентната политика во РСМ

За одржувањето здрав и стабилен финансиски сектор, покрај политиките за одржувањето на ценовната стабилност и стабилноста на одделните финансиски институции, неопходен е и посебен сет на политики кој ќе обезбеди системски пристап при следењето на ризиците во финансискиот сектор. **Овој сет на политики е познат како макропрудентна политика.** Целта на макропрудентната политика е да се дејствува превентивно, да се воочат раните сигнали за појава или натрупување на системските ризици во финансискиот систем, да се избегнат или да се намалат последиците од евентуално остварување на системските ризици и да се зајакне отпорноста на финансиските институции на шокови, со цел одржување на финансиската стабилност. Спроведувањето на макропрудентната политика се врши преку определување посредни цели за постигнување на финансиската стабилност, како што е, на пример, подобрување на управувањето со ризиците, зајакнување на отпорноста преку зајакнување на капиталните позиции, запирање на прекумерен кредитен раст, превенирање на преголемо задолжување итн. Овие посредни цели овозможуваат полесно дефинирање и комуницирање на макропрудентните мерки и координирање на активностите на носителите на политиките, а и го олеснуваат следењето на ефектите од преземените мерки. Заради усогласување на целите на макропрудентната политика и целите на другите политики, пред сè, на микропрудентната политика (супервизијата на поединечните институции), како и на монетарната и фискалната политика, потребна е координирана акција, која обично се спроведува преку формално регулирање на соработката помеѓу нив (преку комитети, комисии, одбори и сл.). **Пошироката примена на терминот „макропрудентна“ започнува по кризата 2007-2009 година.** Во годишниот извештај за 2018 година на Банката за меѓународни порамнувања од Базел е наведен податок за употребата на терминот „макропрудентен“, кој претходно во говорите на централните банки се споменува десетина пати годишно, а по кризата оваа бројка надминала 200 пати. Исто така, подем бил забележан и кај преземените макропрудентни мерки. На пример, во

периодот 1995-2000 година во просек се преземале помеѓу 2 и 4 макропрудентни мерки годишно¹ и помеѓу 2,5 и 7,5 во периодот 2001-2006, но по кризата, во периодот 2007-2012, бројките се зголемуваат на 4 и 12,3 мерки годишно и на 8,5 и 11 во периодот 2013-2018 година. Денес ретко може да се посочи земја која нема воведено барем една макропрудентна мерка. Интересно е дека земјите ги следат чекорите на другите земји, но при калибрањето на јачината на мерките секогаш ги земаат предвид спецификите на земјата.

Спроведувањето на макропрудентната политика носи многу предизвици. Пред сè, важно е навремено да се воочат системските ранливости за да се преземат мерките, но тоа е и особен предизвик бидејќи може да биде исклучително тешко да се разграничи дали одредено движење е финансиска нерамнотежа или е финансиско продлабочување. Исто така, ранливостите може да се таложат со години без да предизвикуваат стрес, системот да изгледа стабилен и да укажува на постоење ниски ризици.

¹ Утврдено како број на мерки на 10 земји, при што помалиот број од наведените се однесува на развиените економии.

ЗБОР ИМА

Од друга страна, задоцнетото преземање мерки, особено доколку ранливостите на системот веќе се материјализирале, може да предизвика уште поголеми негативни последици. Може да постои и склоност за преземање мерки, кога поради „цената“ на преземањето на мерките, носителот на макропрudentната политика претпочита да почека за да се види дали одредено движење е ризик или не. На краток рок, првенствено е видлив трошокот од макропрudentните мерки, а нивните долгорочни придобивки потешко се забележуваат, особено доколку поради нивната навременост и успешност, кризата била избегната. Дури и превентивните мерки може да бидат доста непопуларни бидејќи го отежнуваат пристапот до кредити во услови кога општата слика изгледа добра. Дополнително, тешко е да оценат и да се измерат ефектите од макропрudentните мерки, а не е лесно ни да се оцени дали одредена промена е резултат на макропрudentните мерки или се должи на други мерки или пазарни и економски, па и неоекономски фактори.

Во средината на 2022 година, со донесувањето на Законот за финансиската стабилност **се воспостави експлицитен формален мандат на Народната банка за спроведувањето макропрudentна политика во однос на банкарскиот сектор**. Народната банка се грижи за постигнувањето и одржувањето на финансиската стабилност преку спроведување на макропрudentната политика и преземање макропрudentни мерки кон банките, штедилниците и другите финансиски институции на кои им издала дозвола. Народната банка ја споделува одговорноста за водењето на севкупната макропрudentна политика со другите регулатори на финансискиот систем. Имено, според Законот за финансиска стабилност, секој надлежен регулатор на финансискиот систем е должен да ги следи и да ги идентификува системските ризици, да определува макропрudentни инструменти и да презема макропрudentни мерки за сегментот на финансискиот систем во негова надлежност. Меѓусебната соработка и координација на активностите на надлежните регулатори се остварува преку Комитетот за финансиска стабилност и двата негови поткомитета, во кои членуваат претставници од сите финансиски регулатори. Со **макропрudentните мерки** се определува висината на **макропрudentните инструменти**, како што се: заштитните слоеви на капиталот, лимитите на изложеност, управувањето со ризиците, задолженоста, ризикот од концентрација на изложености итн. Во оваа пригода ќе се задржам на заштитните слоеви на капиталот и на макропрudentните мерки насочени кон кредитокорисниците.

Заштитните слоеви на капиталот кај нас се регулирани уште пред донесувањето на Законот за финансиската

стабилност, со измените на Законот за банките од 2016 година. Со заштитните слоеви на капиталот се зајакнува „најквалитетниот“ дел од капиталот бидејќи тие се додаток на редовниот основен капитал (чиј минимум е определен на 4,5%). Доколку некоја банка не исполни одреден заштитен слој, се активира автоматскиот „одбранбен механизам“, односно ограничувањето на исплатата на дивидендата соодветно со обемот на неисполнувањето на заштитниот слој (колку е поголем недостигот, толку е поголем процентот на ограничување на исплатата на дивидендата). Според последните податоци од март 2024 година, околу една четвртина од износот на сопствените средства на банкарскиот систем е наменета за одржување на заштитните слоеви на капиталот.

Заштитниот слој за зачувување на капиталот е првиот капитален бафер што е воведен кај нас, во 2017 година, во висина од 2,5%, се однесува на сите банки, а има основна цел дополнително јакнење на капиталот на банките.

Противцикличниот заштитен слој на капиталот може да изнесува до 2,5%, но и повеќе во зависност од одредени специфични системски фактори и има цел да ги ограничи цикличните системски ризици, најчесто поврзани со кредитниот раст. Кај нас, овој заштитен слој на капиталот беше „активиран“ во средината на 2022 година, во висина од 0,5%, со одложена примена од една година, односно почнувајќи од 1 август 2023 година. Присутните ризици од повеќе пунктови беа мотивот за ова иницијалното воведување на стапката на противцикличниот заштитен слој, пред сè, зголемените ризици од макроекономското опкружување, кои можеа да го зголемат ризикот од проциклично остварување на кредитниот ризик и таложење на кредитни загуби во билансите на банките, во услови на рана нагорна фаза на кредитниот циклус, која сепак се одржуваше во умерени рамки. При оцената на системските ризици посебен акцент беше ставен на геополитичката неизвесност и ризиците поврзани со војната во Украина, кои создаваа ризици за домашната економска активност и за инфлацијата. Дополнителен фактор беше растот на цените на становите, кој се забрзуваше во тој период, при натамошен солиден раст на станбените кредити. Во услови на затегнување на монетарната политика се оцени и раст на ризикот од зголемувањето на каматните стапки и неговото влијание врз кредитоспособноста на одредени клиенти. Целта беше, со воведувањето на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот да се дејствува превентивно и навремено да се гради и зајакнува капиталната сила на домашните банки, што е во основата на отпорноста на банкарскиот сектор на ризици. Последователно во неколку наврати, Народната банка ја

ЗБОР ИМА

зголеми оваа стапка, така што од јануари 2025 година таа ќе изнесува 1,5%. Според извештајот на една од меѓународните рејтинг-агенции од април 2024 година, повисоките каматни стапки и макропрudentните мерки на Народната банка придонеле за стабилизирање на растот на станбените кредити и за забавување на растот на цените на становите. Народната банка на редовна квартална основа ги следи цикличните системски ризици и ја преоценува висината на стапката на противцикличниот заштитен слој на капиталот. Притоа, во случај на значително остварување на ризиците може делумно или целосно да го ослободи овој заштитен слој како поддршка на работењето на банките при евентуални неповолни сценарија и материјализација на ризиците.

Заштитниот слој на капиталот за системски значајни банки има цел да ја зголеми отпорноста на банките што се идентификувани како системски значајни. Воведувањето на овој дополнителен износ на капитал не е показател за поголема ризичност на системски значајната банка во однос на другите банки во системот, туку произлегува единствено од нејзината значајност за целокупниот банкарски систем. Поголемата солвентност на системски значајните банки и нивната поголема отпорност придонесуваат за зајакнување на стабилноста и сигурноста на целиот банкарски систем, а со тоа и на вкупната економија. Според регулативата, заштитниот слој на капиталот за системски значајните банки може да изнесува од 1% до 3,5%, а според последните пресметки на Народната банка, седум банки се системски значајни.

Заштитниот слој на капиталот за системски ризик, според регулативата, може да изнесува од 1% до 3%. Засега кај нас висината на овој заштитен слој е 0%. Овој макропрudentен инструмент има улога да го покрие долгорочниот системски ризик од нециклична природа, кој не е покриен со кое било друго капитално барање (адекватноста на капиталот, капиталот врз основа на супервизорска оцена, другите заштитни слоеви на капиталот). Системскиот ризик е ризик од нарушувања во финансискиот систем што може да предизвикаат сериозни негативни последици за финансискиот систем и за целата економија. Некои од системските ризици од нециклична природа се:

- Ризиците што произлегуваат од постоењето канали на зараза во рамките на финансискиот систем, поради кои и иницијално незначителен шок може да се претвори во системска финансиска криза. Каналите на зараза најчесто произлегуваат од директната поврзаност помеѓу одделни финансиски институции, сличните изложености на ризик, сличности во нивните деловни модели итн.
- Ризици што произлегуваат од структурните карактеристики на банкарскиот систем, неговата

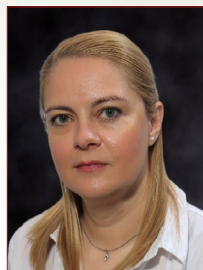
големина и значење за финансирањето на реалната економија, концентрацијата, диверзификацијата на изворите на финансирање итн.

- Ризици што произлегуваат од економската активност, екстерни шокови, состојбите во економијата, задолженоста на јавниот и на приватниот сектор итн. Значењето на овие ризици произлегува од повратната спрега меѓу реалната економија и финансискиот сектор, која при материјализација на шоковите во реалната економија може да доведе до нарушување на функционирањето на финансискиот систем.

Макропрudentни мерки за квалитетот на кредитната побарувачка.

Мерките насочени кон кредитокорисниците се посебен вид макропрudentни мерки чија цел е да ја зајакнат отпорноста на кредитокорисниците на негативни економски и финансиски шокови, со што се намалува и опасноста за остварување на кредитниот ризик во портфолијата на банките. Овие мерки придонесуваат за ублажување на ризиците од презадолженост на домаќинствата, ризиците поврзани со динамиката на цените на становите, станбеното кредитирање, вреднувањето на обезбедувањето и сл. Во средината на 2023 година кај нас започнаа да се применуваат макропрudentните мерки насочени кон кредитната побарувачка. Така, за кредит на физичкото лице обезбеден со недвижност, се ограничи соодносот помеѓу износот на кредитот и вредноста на заложената недвижност на 85%. Потоа, износот на месечните обврски на физичкото лице врз основа на кредити во однос на неговите месечни приходи се ограничи на 55% за кредит во денари и 50% за кредит во девизи или со девизна клаузула. Во условите на растечки цени и каматните стапки, целта на оваа мерка беше да придонесе за намалување на системскиот ризик што би произлегол од евентуална презадолженост на секторот „домаќинства“ во услови на раст на општото ниво на цените, вклучително и на становите. Исто така, диференцирањето на максималната висина на овој показател според валутата на кредитот е во линија со стратешките определби на Народната банка за денаризација и придонесува за деевроизација на билансите на банките. Заради поголема ефективност на мерката, се ограничи и максималната рочност на станбените кредити на 30 години, додека рочноста на хипотекарните кредити за друга намена се ограничи на 20 години. Висината на овие ограничувања се определи во линија со преовладувачката практика на банките во периодот пред воведувањето. Сепак, веројатно поради зголемените неизвесности, пред сè, растечките цени и каматни стапки, банките се покажаа уште попретпазливи и во просек применуваат построги показатели од пропишаните. ■

Обраќање на новата претседателка на АЦИ Македонија

Пишува:

Весна Трајковска,

Комерцијална банка АД Скопје,
 Сектор за ликвидност и финансиски
 пазар - раководител на Одделение
 за FX тргување и пазар на пари

Здружението на финансиски пазари АЦИ Македонија официјално ја започнува својата професионална приказна во 1996 година под името Македонски форекс клуб, основан на Собранието одржано во Народната банка на РМ, кога бил усвоен Статутот и биле избрани членови на органите. Со зголемување на интересот за дилерската работа, функционирањето на финансиските пазари во тој период ја наметнало потребата од создавање здружение кое би ги инволвирало банкарските работници од овој домен, каде што би се разменуваале мислења и идеи, би се работело на унапредување на работата на финансиските пазари во земјата и би се користеле искуствата од понапредните економии.

Во 2001 година биле направени измени и дополнувања во Статутот, каде што Македонски форекс клуб бил преименуван во АЦИ Македонија – Здружение на финансиски пазари. Со исполнување на другите неопходни услови за прием во глобалното, светско здружение АЦИ, на 42. Светски конгрес во Сингапур здружението станало рамноправна членка. Во 2004 година НБРМ, согласно промената на законската регулатива, наметнува задолжително полагање за АЦИ сертификат (ACI Dealing Certificate и ACI Operations Certificate) на банкарските работници во делот на финансиските пазари, во секоја од деловните банки на територијата на земјата.

Здружението на финансиски пазари претставува доброволна асоцијација на професионалци од банкарскиот сектор кои секојдневно работат на девизните пазари и пазарите на пари. На секои три години се избира претседател на АЦИ Македонија и по истекот на мандатот на досегашниот претседател Бојан Цветановски, на 29. Собрание одржано во мај оваа година, ја имав честа да станам прв човек на ова ценето здружение, по предлог од членовите од Извршниот одбор и Надзорниот одбор бев предложена, изгласана и избрана да ја извршувам оваа функција во следните три години.

Мојата професионална кариера започна пред повеќе од 19 години во Комерцијална банка АД Скопје, во Секторот за ликвидност и финансиски пазар каде што сè уште работам, од претходната година како раководител на Одделението за FX тргување и пазар на пари. Во АЦИ Македонија членувам од 2006 година, последните шест

години бев член на Извршниот одбор на Здружението како претставник од Банката. Изминатите два мандата за Здружението беа исклучително важни бидејќи активно се работеше на организирање предавања, работилници, едукативни настани, склучени меморандуми за соработка со релевантни финансиски институции, онлајн Собрание (за време на пандемијата), изнаоѓање можности за постепено имплементирање на ИСДА (International Swaps and Derivatives Association) договорот во нашата земја, со правна поддршка на реномирано адвокатско друштво, како и заеднички дружења помеѓу членовите на Здружението.

исијата на успешно и динамично работење на Здружението ќе продолжи и во следниот тригодишен мандат, во кој се планираат активностите кои би се преземале во доменот на унапредување на работењето на финансиските пазари, како и на соработката помеѓу Здружението и Народната банка на Република Северна Македонија како регулатор и одговорно тело за одржување на стабилноста на девизниот пазар во домашната економија. Во тек е разгледување на коригиран договор за банки поддржувачи и други банки кој АЦИ Македонија го има поднесено до НБРМ, со кој се очекува да се зголемат обемот и динамиката на тргување на меѓубанкарскиот пазар во земјата. Ќе се обрне поголемо внимание на обезбедување повеќе канали за финансирање со цел да се обезбедат средства за организирање обуки, едукации и други настани релевантни и корисни за вработените во овој делокруг на работа, како и за поддржувачите на Здружението (компанији, пензиски фондови). Во агендата се инкорпорираат и конекциите со АЦИ здруженијата од регионот, Србија, Хрватска и Словенија, преку следење и размена на знаења и искуства. Континуирано се следат измените и новитетите во законските финансиски регулативи, на организирани настани се разгледуваат, коментираат и се дискутираат, често пати преку вклучување стручни лица и експерти.

Следната година Здружението АЦИ Македонија одбележува јубилејни 30 години од своето постоење, години исполнети со многу успешно реализирани проекти значајни за македонскиот финансиски систем, со искрени намери и надежи за понапредна перспектива, раст на интересот за дилерската работа и проширување на доменот на активности кои би функционирале во полза на исполнување на целите на Здружението. ■

СОРАБОТКА СО**ФРАНКФУРТСКАТА ШКОЛА ЗА ФИНАНСИИ И МЕНАЏМЕНТ
– ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ MICRES****EUROPEAN MICRO-CREDENTIALS AND
PROFESSIONAL QUALIFICATIONS CERTIFICATION
SYSTEM IN THE BANKING & FINANCIAL SERVICES
SECTOR – MiCreS**

Франкфуртската школа за финансии и менаџмент е водечка деловна школа во Европа која се фокусира на финансии и менаџмент преку истражување, едукација и советодавни услуги. Проектот MiCreS е европски систем за сертификација за микроакредитиви и професионални квалификации во секторот за банкарство и финансиски услуги. Станува збор за иновативен проект финансиран од програмата Еразмус кој има цел да го развие првиот европски екосистем за микроакредитиви базиран на блокчејн. Целта на проектот е да ги револуционизира професионалните квалификации во финансиските услуги и да се усогласи со образовните иницијативи на Европската комисија за поттикнување поквалификувана и поприспособлива работна сила во областа на ESG: област која добива значајно внимание и фокус во индустријата за финансиски услуги со оглед на сè покритичната улога на оваа индустрија во прашањата за животната средина. ■

Прочитај повеќе: [EUROPEAN MICRO-CREDENTIALS AND PROFESSIONAL QUALIFICATIONS CERTIFICATION SYSTEM IN THE BANKING & FINANCIAL SERVICES SECTOR – MICRES](#)

Мај, 2024

БИЛТЕН БР.1

Европски систем за сертификација на микроакредитиви и професионални квалификации во секторот на банкарските и финансиските услуги

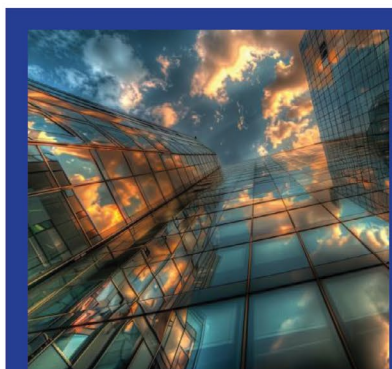
Ви посакуваме добредојде во 1. број на билтенот на проектот MiCreS!

Бидете информирани за најновите случувања, развој и сознанија за нашите револуционерни иницијативи за микроакредитирање низ Европа.

ИСТОРИЈАТ: ПОТРЕБАТА ЗА ЗЕЛЕН МИКРОАКРЕДИТИВ

Подемот на одржливите финансии, кои ги интегрираат еколошките и социјалните фактори со финансиските приходи, е поттикнат од итната потреба за решавање на климатските промени и социјалните прашања. Оваа промена на парадигмата бара финансиските институции да ги обучат своите вработени со нови, релевантни вештини. Според Извештајот за иднината на работните места на Светскиот економски форум за 2023 година, микроакредитивите имаат потенцијал да го забрзаат управувањето со таленти засновано на вештини, а процентот на работодавци кои ги ценат микроакредитивите се очекува да расте, бидејќи 82% од компаниите планираат да усвојат технологии за едукација и развој на работна сила во следните пет години. Во овој контекст, проектот MiCreS, кофинансиран од ЕУ, е развиен за непречено усогласување со Европската година на вештини.

ЗА MICRES

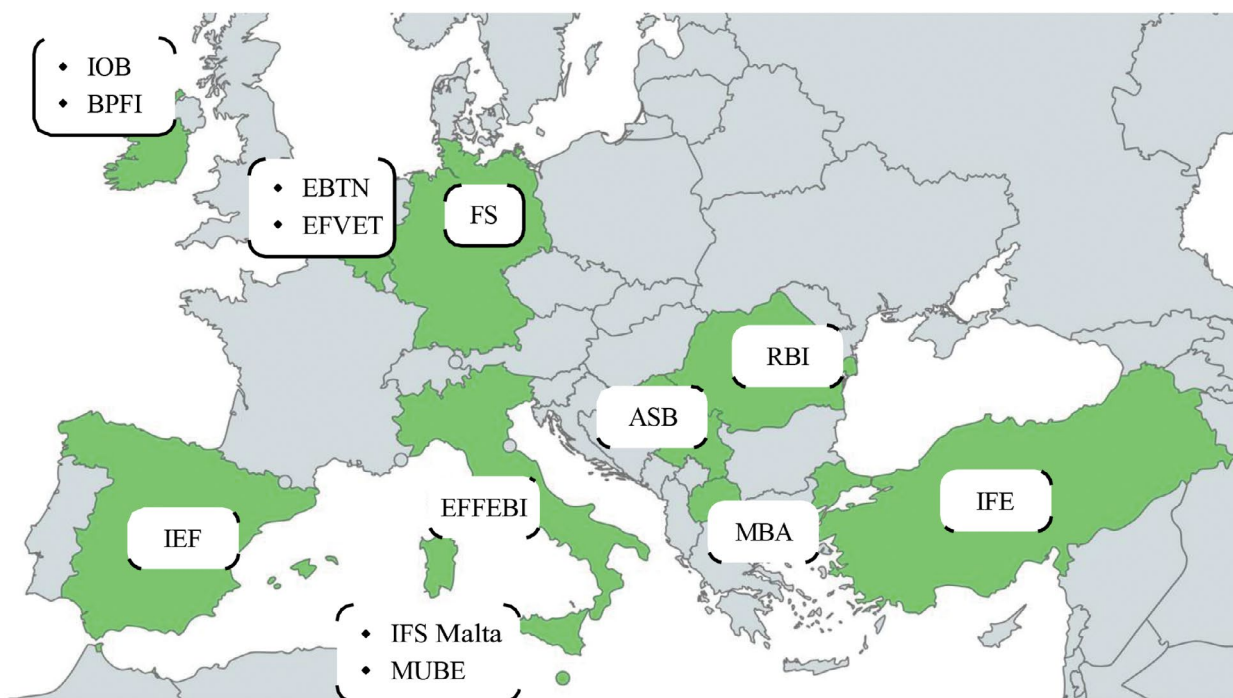
Проектот MiCreS се стреми да го развие првиот секторски екосистем за микроакредитиви (базиран на блокчејн) во финансиските услуги во Европа.

MiCreS ќе биде од корист за различни групи и засегнати страни, како што се банки, креатори на политики, вработени, студенти, експерти, обучувачи и едукатори. Тој нуди брзи, флексибилни и инклузивни можности за учење кои ги интегрираат практиките за одржливи финансии во секојдневната работа.

Проектот ги решава празнините во вештините и потребите за обука во индустријата, и ќе им обезбеди на учесниците докази за нивните стекнати вештини и знаења кои ќе бидат препознаени низ цела Европа.

КОНЗОРЦИУМ

Проектот ќе се спроведува во рамките на Конзорциум од 13 партнери од цела Европа и Франкфуртската школа за финансии и менаџмент како координатор.

ЦЕЛИ

Проектот совршено се усогласува со визијата на Европската комисија за иновативни образовни иницијативи, со цел да се развива поквалификувана и поприспособлива работна сила за да се задоволат идните барања на финансискиот сектор.

Да се развие европски систем за сертификација на професионални квалификации и поврзани микроакредитиви усогласени со Европската рамка на квалификации (EQF);

Да се имплементира прототип на сертификација на ESG за банкарскиот и финансискиот сектор во Европа и во трети земји;

Да се користи иновативна блокчејн-технологија, интероперабилна со европските дигитални акредитиви за учење;

Да се поддржи „зелената транзиција“ кон поодржлив и поодговорен финансиски систем.

ПРВИЧЕН СОСТАНОК

Првичниот состанок, чиј домаќин беше Франкфуртската школа за финансии и менаџмент, го означи започнувањето на 36-месечениот проект чија цел е да овозможи вработување преку микроакредитиви.

MiCreS, финансиран во рамките на програмата Forward Looking на Еразмус+, има цел да го воспостави првиот европски екосистем базиран на блокчејн за микроакредитиви во финансиските услуги.

Тимот на MiCreS

MICRES ВО ДАБЛИН

Ги упатуваме нашите срдечни честитки до Институтот на банкари во Ирска (IOB) и Федерацијата за банкарство и плаќања на Ирска за успешното европско лансирање на проектот MiCreS во соработка со Франкфуртската школа за финансии и менаџмент, што се одржа во Даблин на 8 мај. Оваа иницијатива ќе овозможи микроакредитирање низ Европа, користејќи го блокчејнот на IOB како канал за евиденција. Овие револуционерни случувања означуваат значаен чекор напред во иднината на доживотното учење во секторот за финансиски услуги.

За повеќе информации: <https://iob.ie/news/iob-hosts-european-launch-of-innovative-micres-project>

Тимот на Франкфуртската школа и IOB

СЛЕДНИ ЧЕКОРИ...

Возбудени сме што можеме да објавиме дека лансирањето на веб-страницата на проектот ќе биде наскоро! Подготвте се да истражите богатство од вредни ресурси, остроумна содржина и привлечни функции дизајнирани да поттикнат и да инспирираат. Останете во тек со профилот на „Линкдин“ на MiCreS за најновите новости и бидете меѓу првите што ќе ја искусат оваа нова онлајн платформа.

Не пропуштајте ја оваа можност да се поврзете, да учите и да растете со нас.

<https://www.linkedin.com/company/micresproject>

micresproject@fs.de

Co-funded by
the European Union

Овој проект е кофинансиран со поддршка од Европската комисија. Оваа комуникација ги одразува само гледиштата на авторот и Комисијата не може да биде одговорна за каква било употреба што може да се направи на информациите содржани во неа. Број на проектот: ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-101132961

РЕАЛИЗИРАНИ АКТИВНОСТИ

ОДРЖАН 59. СОСТАНОК НА АСОЦИЈАТИВНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПСКАТА БАНКАРСКА ФЕДЕРАЦИЈА (ЕБФ)

■ На 7 јуни 2024 година, во Атина, Грција, се одржа 59. состанок на асоцијативните членки на Европската банкарска федерација (ЕБФ), чиј домаќин беше Грчката банкарска асоцијација. На состанокот, на кој присуствуваа претставници на здруженија на банки од повеќе земји од регионот и Европа, беа презентирани активностите на Европската банкарска федерација, најновите случувања на ниво на ЕУ, а се разменија и искуствата и предизвиците со кои се соочува банкарскиот сектор во земјите на членките учесници.

[Прочитај повеќе...](#)

УЧЕНИЦИТЕ ШТО ГО ОСВОИЈА ТРЕТОТО МЕСТО ВО ЕВРОПА ЗА ФИНАНСИСКА ЕДУКАЦИЈА ОДЛИКУВАНИ ОД МБА, НАРОДНАТА БАНКА И КХВ

■ Во просториите на Македонската банкарска асоцијација, на 28 мај 2024 година, се одржа свеченото доделување на наградите на учениците Кирил Китевски и Кристијан Лазароски од СОУ „Цар Самоил“ – Ресен, кои под менторство на Дијана Ѓоргиевска ја претставуваа нашата земја на европското финале во Брисел, Белгија, каде што го освоија третото место во конкуренција од 36.000 ученици од 2.200 училишта низ Европа.

[Прочитај повеќе...](#)

ОДРЖАН ЕСГ АДРИА САМИТ ЗА ОБУКА НА ОБУЧУВАЧИ ОД БАНКАРСКИТЕ АСОЦИЈАЦИИ ВО РЕГИОНОТ

■ На 26 април 2024 година претседавачите на Комисијата за ЕСГ присуствуваа на ESG Adria Summit во организација на IFC's Integrated ESG, а во соработка со SBFN Sustainable Banking and Finance Network (SBFN) и Sustineri Partners. Настанот беше наменет за обука на обучувачи Training of Trainers (ToT) од банкарските асоцијации во регионот. Клучната улога на настанот е унапредување и промовирање на ESG стандардите и одржливите финансии во банкарската индустрија и поттикнување на соработката помеѓу различни засегнати страни, индустрија, регулатори, влада, стопански комори и компании од реалниот сектор.

[Прочитај повеќе...](#)

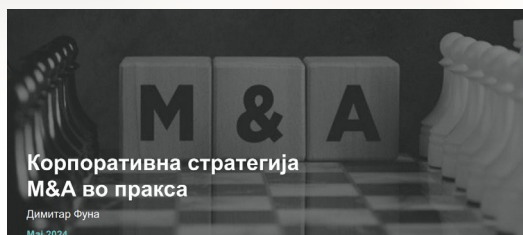
ПРЕТСТАВНИЦИ НА МБА НА РАБОТИЛНИЦА ЗА НОВИНАРИТЕ ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА НАРОДНАТА БАНКА НА ТЕМА „ДИГИТАЛИЗАЦИЈАТА НА ФИНАНСИСКИТЕ УСЛУГИ И НИВНАТА ПРИМЕНА ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР“

■ Во Народната банка се одржа работилница за новинари под наслов „Дигитализацијата на финансиските услуги и нивната примена во банкарскиот сектор“. Пред новинарите се обратија гувернерката Анита Ангеловска-Бежоска, Игор Величковски, директор на Дирекцијата за платни системи при Народната банка, Кристина Трпезаноска, заменик-претседавачка на Комисијата за информативна сигурност и членка на Комисијата за ризици при МБА и директорка на Одделот за управување со ризици при Прокредит банка, и Киро Чадиловски, директор на Дирекцијата за банкарски картички и платежни сметки во Комерцијална банка АД Скопје.

[Прочитај повеќе...](#)

ЕДУКАТИВНО КАТЧЕ

КОРПОРАТИВНА СТРАТЕГИЈА ПРИ СПОЈУВАЊА И ПРЕЗЕМАЊА ВО ПРАКТИКА, ПРЕДАВАЧ М-Р ДИМИТАР ФУНА

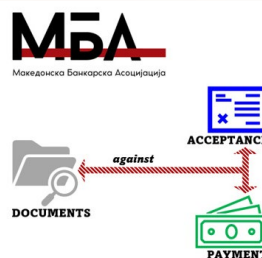
■ На 15.5.2024 година, во организација на Комисијата за финансиско реструктурирање на корпоративен долг, се одржа работилница на тема: „Корпоративна стратегија М&А во практика“. За спојувањата и преземања, поврзани со клиенти со финансиски проблеми, нивно преземање, осврт на ризиците - кредитни и некредитни - при спојувања и преземање на бонитетни фирми говореше м-р Димитар Фуна.

[Прочитај повеќе...](#)

ГЛИГОР ПАНДИЛОВСКИ - УЧЕСНИК НА РЕГИОНАЛНА АМЛ РАБОТИЛНИЦА НА ТЕМА КРАЈНА СОПСТВЕНОСТ

■ На 15 мај 2024, во Тирана, во организација на Иницијативата за владеење на правото на Американската адвокатска комора (АБА РОЛИ), која е во рамките на Програмата за усогласеност со ФАТФ во Источна Европа, која меѓу другите земји ги опфаќа Албанија, Црна Гора и Северна Македонија, беше одржана работилница на тема: „Промовирање на транспарентноста на крајните сопственици за борба против перењето пари и финансирањето тероризам“.

[Прочитај повеќе...](#)

ИНКАСО
РАБОТИЛНИЦА
10 МАЈ 2024
во 13:30 ч.

КОМИСИЈАТА ЗА ДОКУМЕНТАРНО РАБОТЕЊЕ ОДРЖА РАБОТИЛНИЦА НА ТЕМА ИНКАСО-НАПЛАТИ

■ Во просториите на МБА, на 10.5.2024 година, се реализира двочасовна дебата на тема инкасо-наплати. На работилницата присуствуваа 9 банки-членки на Комисијата за документарно работење, со 14 претставници од специјализираните организациони делови за оваа документарна услуга. За време на настанот се разменија теоретски сознанија и практични искуства за споменатиот инструмент за финансирање на трговијата во кој банките најчесто се вклучуваат единствено при проследување или врачување на документацијата за наплата.

[Прочитај повеќе...](#)

SBFN TOOLKIT ON SUSTAINABLE FINANCE TAXONOMIES / ПРИРАЧНИК НА SBFN ЗА ТАКСОНОМИИ ЗА ОДРЖЛИВИ ФИНАНСИИ

■ Преземи PDF
([SBFN-Toolkit_Sustainable-Finance-Taxonomies.pdf](#))

КОРИСНИ ЛИНКОВИ

НАРОДНА БАНКА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
<https://www.nbrm.mk/>

МИНИСТЕРСТВО
ЗА ФИНАНСИИ
<https://finance.gov.mk/>

КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ
ОД ВРЕДНОСТ НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА
<https://www.sec.gov.mk/>

МАКЕДОНСКА БЕРЗА
<https://www.mse.mk/>

ЦЕНТРАЛЕН ДЕПОЗИТАР
НА ХАРТИИ ОД
ВРЕДНОСТ
<http://www.cdhv.mk/>

АСОЦИЈАЦИЈА
ЗА Е-ТРГОВИЈА НА
МАКЕДОНИЈА
<https://ecommerce.mk/>

ОРГАНИЗАЦИЈА
НА ПОТРОШУВАЧИТЕ НА
МАКЕДОНИЈА
<https://opm.org.mk/>

ЕВРОПСКА БАНКАРСКА
ФЕДЕРАЦИЈА / EBF-
EUROPEAN BANKING
FEDERATION
<https://www.ebf.eu/>

БАНКАРСКА
АСОЦИЈАЦИЈА на
ЦЕНТРАЛНА И ИСТОЧНА
ЕВРОПА / BACEE -
BANKING ASSOCIATION
FOR CENTRAL AND
EASTERN EUROPE
<https://bacee.hu/>

*Ставовите искажани во овој билтен се лични ставови на авторите. МБА не презема никаква одговорност за веродостојноста и оригиналноста на доставените текстови.